

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Diff. 3. An ad multiplicationem Terminorum multiplicentur Relationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

OBJICITUR 5. Commune axioma. Inter relativa debet esse oppositio: inde Ruvius sic argumentatur. Oppositio Relativa, reperitur inter relativa, ut relativa sunt formaliter. Ergo & mutua relatio includet essentialiter mutua oppositionem relativam. Sed mutua oppositio relativa, essentialiter includit utramque rationem referendi, & terminandi: Ergo utrumq; officium exercent relativa per relationes, & non per fundamenta absoluta.

RESPONDETUR. Transeat primum Enthymema. Dico Transeat, quia oppositio relativa, debet esse communis omnibus relativis, non ergo debet esse inter relationem, & relationem, alias in relationibus non mutuis, non esset oppositio relativa, quia non sunt illic duae Relationes; Subsumptum Dist. sed mutua oppositio relativa, essentialiter includit utramque rationem referendi & terminandi, sub eadem formalitate. Nego, sub diversa formalitate Conc. Subsum. & Nego Conseq. Unum enim relativum respicit aliud, per rationem formaliter respectivam, sed terminat ut dixi non per rationem respectivam formaliter, sed per absolutum.

INSTABIS 1. ex eodem. Mutuo relativa sunt, quorum quodlibet respicit aliud, & ab eo respicitur: Ergo si Formaliter respicitur, formaliter terminat Relationem.

RESPONDETUR. Eadem Dist. quod scilicet mutuo relativa, debeant respicere, & respici, sed sub diversa formalitate.

INSTAT 2. Nulla est ratio cur sub eadem Formalitate, non se respiciant & terminent mutuo relativa.

RESPONDETUR. Esse rationem, quia Mutuo relativa, debent esse simul Naturâ, non essent autem simul Naturâ, si unum respiceret aliud, tanquam Terminum.

INSTAT 3. Quod per se primò opponitur relativo, illud per se primò respicitur à Relativo, sed correlativum formaliter opponitur Relativo: Ergo illud primò respicitur.

RESPONDETUR. Illud primò & per se respicitur à relativo, quod per se primò illi opponitur, ut quo. Nego majorem. Quod illi primò & per se opponitur. Ut quod, Conc. Major. Distincta Minori. Nego Conseq.

RESPONDETUR 2. ex fundamento sententia; illud hic primò respicitur, quod per se opponitur, & stat cum hoc, ut correlativa sint simul natura. Concedo Majorem, si non stat cum hoc ut correlativa sint simul natura. Nego Majorem Dist. Minori. Nego Consequentiam. Si autem ipsum formaliter correlativum respiceretur, non essent correlativa simul natura, ut probatum est.

ADDIT Pont. quod scilicet ad mutuam oppositionem, non hoc sit requisitum ut respiciat

unum, aliud respiciatur, sed ut unum sit realiter distinctum ab alio, & terminetur ad aliquid, ad quod, non terminatur aliud. Quod autem dicitur, si præscindantur Paternitas & Filiatio à Fundamento, opponentur secum & se invicem terminabunt, id non convincit, quia posito illo casu impossibili, erunt relationes illæ oppositæ, mutue, coexigentes se adinvicem, sed non erunt terminatæ, sed terminabiles. Unde Paternitas est ad Filiationem, velut ad oppositum, non tanquam ad terminum.

DIFFICULTAS III.

An ad multiplicationem Terminorum multiplicentur Relationes?

Affirmant multiplicari Scotistæ. Negant Thomistæ. Quæstio hæc in nostris principiis locum non habet, quia apud Nos Relatio Paternitatis, nihil aliud, est nisi Entitas Patris in circumstantia Filii. Cum ergo Entitas Patris ad secundi Filii positionem non multiplicetur, ideo nec relatio Paternitatis, secundum id quod dicit pro subiecto multiplicabitur, licet multiplicetur ratione extrinsecorum, intrinsecè ad relationem requisitorum, hoc est ratione aliûs, & aliûs Filii. Breviter ergo ad titulum Responderi potest. Multiplicatis terminis multiplicari relationes secundum extrinseca intrinsecè ad relationem requisita, non verò secundum rationem, quam pro subiecto important Relationes. Procedet ergo quæstio: an multiplicatis Terminis, necesse sit ex modo nostro concipiendi fundato in re concipere plures advenientes formalitates, quarum una v. g. referat Patrem ad Stanislaum Filium, alia ad Joannem &c. Ad quam Quæstionem.

DICENDUM. *Multiplicatis Terminis, multiplicari Relationes.*

Probatur Auctoritate Arist. qui dicit: Relativa esse simul Natura, quo ex axioma tale fit argumentum. Si ad multiplicationem Terminorum, non multiplicarentur Relationum Formalitates, relativa non essent simul naturâ, sed sunt. Ergo. Sequela probatur, Posset esse Paternitas, & non esse Filiatio. Ergo. Antecedens probatur. Adam habuit Relationem Paternitatis ad Caim, cum necdum esset Filiatio Abelis, & tamen habuit Paternitatem Abelis, cum tu dicas per eandem Paternitatem referri Adamum ad Caim, & Abelem: Ergo potest esse Paternitas & non esse Filiatio.

Idem sic proponi posset. Ante Natum Abelem, & solo existente Caimo, vel habebat relationem Paternitatis ad Abelem Adam, vel non habebat, si habebat, Ergo antequam natus fuisset, Adamus, Pater Abelis jam erat, & Fi-

† Pp 4 lius

lius Abel non erat: quod si concesseris, inferam. Ergo Abel antequam natus esset, & erat Filius & non erat, non erat ut supponitur, & erat, quia qui habet Patrem, est Filius. Abel antequam natus esset habuit Patrem: Ergo antequam natus est, erat Filius. Si autem non habebat relationem Paternitatis ad Abelem Adam quantumvis habuerit relationem Paternitatis ad Cainum: Ergo non una Paternitate refertur Adam, ad Cainum & Abelem.

PROBATUR 2. Multiplicatis Rationibus fundandi, & Terminis, multiplicantur relationes: Ergo una relatio non poterit respicere plures Terminos, si adsint novæ rationes fundandi. Antecedens probatur. Multiplicatis causalitatibus multiplicantur effectus, sed rationes fundandi sunt causalitates, & relationes, sunt illarum effectus. Ergo multiplicatis Rationibus fundandi multiplicantur Relationes. Idem sic proponi posset: Accedente nova ratione fundandi, debet fundari novum quid, sed non fundatur præexistens Paternitas. Ergo fundatur nova.

PROBATUR 3. Inexplicabile est, quomodo una numero Relatio tam multos terminos respicere possit. Et à pari probatur. Pro diversitate specifica terminorum multiplicantur relationes specie. Ergo & pro diversitate numerica terminorum, multiplicabuntur Relationes numericè.

RESPONDENT 1. Thomistæ. Ad productionem Abelis non resultare novam Relationem, sed tantum veterem extendi ad Abelem, quæ fuit ad Cain tantum: ad eum modum, quo idem habitus, circa idem objectum, ad aliam numero demonstrationem solum se extendit, & non multiplicatur ad illam. Item eadem quantitatis absque ulla additione aliis quantitatis in rarefactione, plus spatii occupat, per solam extensionem præexistentis quantitatis, & sicut baculus fixus in fluvio dicitur de novo coexistere succedentibus aquis, ex sola novitate partium, & nulla sui multiplicatione, ita & una Paternitas, extendet se ad alium Filium, sine ulla sui multiplicatione.

CONTRA 1. ex Maſt. Tum quia ista extensio prioris Relationis, vel est extensio per rationem, vel in re, non potest esse extensio per rationem, quia à parte rei respicit novum filium, si autem hæc extensio est in re: Ergo per novum aliquem respectum: quia extensio ad novum terminum, non potest esse quid absolutum. Ergo debet esse respectus formaliter. Quæ ratio maxime urget in principiis Thomistarum asserentium Relationem esse realiter superadditum quid. Tum quia paternitas fundatur super generationem, vel illam necessario sequitur. Ergo si generatio, non est prioris generationis extensio, neque paternitas erit extensio prioris paternitatis.

CONTRA 2. Quia exempla à Thomistis adlata non evincunt, si enim idem habitus non inclinaret ad similem demonstrationem iis demonstrationibus, à quibus est productus, hoc ipso non esset habitus, cum de ratione habitus, sit talis inclinatio; si autem eadem paternitas, non referret ad alium filium, nihil erit contra rationem & definitionem paternitatis. Quod attinet ad rarefactionem, illa vel est qualitas realiter superaddita, vel fit ut alii volunt, per intromissionem corpusculorum. Nego item quod baculus per extensionem ejusdem coexistentiæ, aliam, & aliam præsentiam habeat.

CONTRA 3. Tum quia, quando cognoscimus objecta, solo numero distincta, non est extensio unius cogitationis, ut v. g. cognitio quæ cognosco Petrum, si postea cognoscam Paulum, non est extensio cognitionis Petri: Ergo neque est sola extensio paternitatis præexistentis, ad novum filium. Tum quia hæc extensio, vel fit, per extensionem novæ formalitatis, per quam præexistens paternitas, quæ refert ad Cainum, denominatur etiam paternitas ad Abelem, vel certe fit per acquisitionem novæ Entitatis, quomodo augetur habitus in sententia, non tenentium illum esse simplicem qualitatem. Neutro modo fit hæc extensio, ut probetur. Certè enim non fit per acquisitionem novæ formalitatis, quia si fieret hæc extensio paternitatis, per solam acquisitionem novæ formalitatis: Ergo poterit (contra quam velint Thomistæ) fundamentum per acquisitionem novæ formalitatis, & sine superaddita realiter relatione, referri ad aliud. Si autem fit per acquisitionem novæ Entitatis: Ergo jam non est in re extensio prioris paternitatis, sed novum quid, quod ante non fuit, & hoc novum Nos appellamus relationem v. g. ad Abelem; Tu quomodo velis, appelles, idem enim jam sentis.

RESPONDENT 2. Complut. Relationis paternitatis v. g. duplex est terminus. Formalis unus, qui est respicere rationem filii, & alius Materialis, qui est respicere, hunc & hunc, & hunc filium: variatis ergo terminis Materialibus, multiplicatis item, vel diminutis, quia manet vel in uno filio, ratio formalis termini, ad quam tendit paternitas, ideo & invariata formaliter paternitas manet.

CONTRA est. Tum quia sequeretur etiam ad cognoscenda objecta solo numero distincta, eandem numero esse formaliter cognitionem, licet alia sit materialiter, ut dixi superius. Tum quia hoc quod est respicere, novum Materialiter terminum, vel est nova formalitas vel nova realitas. Neutrum dici potest. Tum quia hoc, quod est unam esse filiationem formaliter, idem est, ac esse unam specie filiationis, & convenientiam in ratione communi filiationis, sed hoc non obstante, debet esse formalis multiplicatio rela-

relationis, quod probō. Etiam si omnes homines conveniant in una formali ratione hominis, hoc tamen non obstante, in Individuis multiplicatur ratio formalis, & unusquisque distinctam numericè, habet formalitatem hominis. Ergo etiam si conveniant & illi termini in ratione v.g. filii, hoc non obstante, unusquisque habebit formalitatem filii, & unusquisque formaliter, non materialiter terminabit Relationem paternitatis: Ergo unusquisque formalis, non materialis erit terminus Relationis, contra quam voluerunt Complutenses.

OBJICITUR 1. Aristotelis auctoritas 5. Metaph. tex. 2. ea esse idem numero docentis, quorum una materia est, sed unum subiectum Relationis v.g. Adam, est materia Relationis: Ergo in uno Adamo una est Relatio.

RESPONDETUR. Multum probari. Probatur enim etiam ad specie distinctos terminos eandem esse relationem: quia idem subiectum relationis, est etiam ad distinctos specie terminos. In forma explicandus erit Arist. ex Fonseca, quod scilicet, velit illas substantias Physicas esse idem numero quæ habent eandem materiam. Quanquam totum hoc argumentum non est contra Nos, qui dicere possumus, eandem esse relationem ad primum & secundum Filium, eandem inquam, si relatio spectetur secundum id, quod dicit pro subiecto, licet alia & alia sit, spectata secundum id, quod dicit pro obliquo, & connotato.

OBJICITUR 2. Accidentia solo numero distincta, non possunt esse in eodem subiecto, v.g. plures numero albedines, in eadem parte subiecti: Ergo nec Relationes solo numero distinctæ.

RESPONDETUR. Accidentia quæ idem præstare nata sunt, si sint solo numero distincta, non possunt esse in eodem subiecto. Concedo Antecedens: si sint nata diversum quid præstare. Nego Antecedens. Diversum autem quid præstat paternitas Cain, refert enim ad Cainum, & diversum præstat paternitas Abelis, refert enim ad Abelem. In nostris principiis hoc non habet difficultatem, licet enim accidentia Physica, solo numero distincta, non possint esse in eodem subiecto, præcipue si idem utrumque præster, possunt tamen esse plura Accidentia Logica, adeoque & Relationes, quas multiplicari debere ad diversos numero terminos probatum est.

OBJICITUR 3. Si plures paternitates possent esse in uno subiecto, illud subiectum non esset unus pater, sed plures, quia ad multiplicationem abstracti, debet multiplicari concretum.

RESPONDETUR. Negando sequelam cum probatione, quia ad multiplicationem abstracti, tunc multiplicatur concretum, quando & subiectum, cui inest forma multiplicatur. Cum

ergo non multiplicetur natura humana in Adamo, ad multiplicationem terminorum, nec multiplicabitur concretum hoc, Pater, licet possit dici, Adam, esse plures pater, ita, sicut si in uno subiecto ponerentur plures albedines, non diceretur subiectum illud plura alba, sed pluries album. Ubi videre potes, paternitatem Caini habere effectum suum formalem, quod sit, & denominetur Adam pater Caini, habebit etiam secunda paternitas effectum suum formalem, quia referet, & denominabit Adamum, habentem se ad Abelem.

INSTABIS 1. Ergo alia relatione referetur filius ad patrem, alia ad matrem?

RESPONDETUR. Concedo totum. Cum enim uterque ad positionem filii partialiter concurrat, ad utrumque erit Relatio, ad eum modum, quo & ignis & calor concurrat ad productionem alijs ignis, ignisque productus ad producentem ignem, calor item productus ad calorem producentem refertur.

INSTABIS 2. Sequitur ex dictis: alium esse numero Patrem Caini, alium Abelis; quia una paternitate, est unus pater: Ergo & aliâ paternitate, erit alter Pater.

RESPONDETUR. Negando id sequi, altera autem paternitate non denominatur alter pater, quia ipsum subiectum, hoc est, natura Adami, non multiplicatur, multiplicata formâ, hoc est paternitate. Committitur etiam hic fallacia Accidentis, quia id quod uni tribuatur, non in quantum unum est cum illo, sed in quantum est aliud quid ab illo, atque ita, quia formalis ratio paternitatis, multiplicatur, volunt oppositi, materialem illius rationem, seu subiectum multiplicari.

INSTABIS 3. In eadem actione fundatur utraque paternitas: Ergo eadem est.

RESPONDETUR. In eadem actione, quoad speciem, fundari & secundam, & primam paternitatem, sed non in eadem numero: consequenter & paternitates secundum speciem idem erunt, sed non idem numero, quæ responsio procedit in sententia distinguendum Relationem.

OBJICITUR 4. Una relatione Transcendentali potest fundamentum ad plures terminos referri, unâ relatione causâ refertur ad omnes effectus, Habitus & Potentiæ ad actus: Ergo & relatio prædicamentalis una numero, referet ad plures terminos.

RESPONDETUR. Negando Consequentiam. Disp. est, quia relationes Transcendentales sunt secundò essentiales rebus, easque transcendunt, adeoque etiam earum unitatem induunt, Relationes verò prædicamentales, non sunt tales. Disparitas secunda est, quia ratio fundandi relationem Transcendentalem, est una tan-

QVÆSTIO V.

De affectionibus Relationum.

na tantum numero, v. g. vis causandi, rationes verò fundandi relationes predicamentales, v. g. plures actiones generandi, non sunt idem numero, hinc quando causa respicit effectum actuale, respicit illum relatione predicamentali, & quia aliud est exercitium actuale, hujus virtutis ad hunc effectum tendentis, & aliud exercitium, hujus virtutis tendentis ad effectum illum, ideo etiam Rationes fundandi e-runt distinctæ, consequenter & Relationes. In nostris principiis hæc distinctio numerica relationum, solum debet esse ex modo nostro concipiendi distincta.

OBJICITUR 5. Si ad multiplicationem Terminorum, multiplicantur Relationes: Ergo sunt infinitæ.

RESPONDETUR. Tot fore relationes, quot terminos, qui quia infiniti non sunt, nec Relationes sunt infinitæ.

PRIMA est habere Contrarium, hoc est Oppositionem veram & realem. Secunda suscipere magis & minus. Sed hæc proprietas non omnibus convenit, duplum enim non est magis vel minus duplum, sed in indivisibili consistit; Cæterum duæ quantitates inæquales; possunt majorem vel minorem habere Inæqualitatem. Tertia dici ad Convertentiam, & ita dicitur Filius, Filius Patris, & Pater, Pater Filii. Quarta ut sint simul naturæ, & ut id in duobus eluceat. Primò ut valeat ab uno subsistendi consequentia ad aliud, quæ formaliter relativa, valet subsistendi Consequentia ad effectum. Secunda Ut unum, non sit causa aliud, hinc paternitas quæ paternitas est, non est causa filiationis, licet Pater materialiter acceptus sit causa Filii. Quinta Esse simul cognitione & definitione.

